

HET GEHEUGEN

Jan Hof

Jan Hof werd geboren op 11 augustus 1941 in Doldersum. (Doldersum 275, dat later werd gewijzigd in Huenderweg 12). Hij is getrouwd met Tjitske Ruth Bolthof. Zij hebben 2 dochters en 4 kleindochters. Inmiddels is Jan gepensioneerd, maar werkte als leraar Duits aan een gymnasium in Velzen. Zij wonen nu in Heiloo (N.-H.).

Mijn vroege jeugd heb ik doorgebracht in Doldersum, een gehucht van 19 of 21 huizen met ongeveer 100 inwoners. Dit aantal schommelde rond de honderd, al naar gelang er iemand geboren werd, overleed of door huwelijk vertrok. Bij 21 huizen zijn ook de twee huizen net over de Aa richting Diever meegeteld. Op twee huizen na waren er alleen maar boerderijen. Ook mijn vader was boer.



Doldersum was een gehucht te midden van bossen, wat akkerland en veel weidegrond, die voor een belangrijk deel langs de Vledder Aa lag.

Na ongeveer 15 jaar in Doldersum en een paar jaar in Vledder gewoond te hebben ben ik voor mijn studie naar Groningen vertrokken en heb daarna praktisch mijn gehele werkzame leven in de gemeente Velsen doorgebracht en vanaf 2001 woon ik in het groene Heiloo. Je zou bijna kunnen zeggen, dat Heiloo net zo groen is als Doldersum destijds, maar het is anders, meer gecultiveerd. Het is een uitermate prettige plaats om te wonen en de stad Alkmaar is dichtbij en niet vreemd meer.



Het ouderlijk huis van Jan Hof.

De oudste herinnering aan Doldersum

Omdat het hier gaat om een leeftijd, waarop je veel indrukken te verwerken krijgt, waarvan veel dingen je altijd bijblijven, maar ook veel voor altijd verloren gaat, is het moeilijk, om van de oudste herinnering te spreken. Toch kan ik me ook uit mijn allereerste jaren nog vele dingen herinneren. Zo is mij altijd bijgebleven, dat er op zekere dag, vermoedelijk begin 1945, een klein vliegtuigje boven Doldersum verscheen, daar enige rondjes draaide, plotseling twee boordmitrailleurs naar buiten schoof, die er voor mij uitzagen als de twee poten van een grote schaar, en hevig begon te schieten. Dit was in de tijd, dat de Tommies op alles wat bewoog schoten. In dit geval betrof het een groenteman uit Steenwijk die met paard en ventwagen op de terugweg naar Steenwijk was. Voor zover ik weet is hij slechts lichtgewond geraakt. Bij deze vroege herinneringen horen de paardenvorderingen door de Duitse bezetter, maar ook de tanks van de Canadese bevrijders die bij de boerderij van mijn vader een nacht rust hielden. En uiteraard herinner ik mij het vele kattenkwaad, dat we uitvraten, waarvan ik slechts wil zeggen, dat het soms leek, alsof Dik Trom en zijn makkers in Doldersum woonden.

Welk voorval heeft de meeste indruk gemaakt?

Eigenlijk kan er niet van een voorval gesproken worden, maar gaat het meer om een belangrijke verandering in mijn leven. Daarvoor gaan we even terug naar het Doldersum van mijn jeugd. De boeren moesten hard werken om een boterham te verdienen en er kan dus rustig gesteld worden, dat er naast het werk praktisch niets gebeurde. Voor de jeugd, die niet zo talrijk was, was er zeker vanuit de huidige tijd beschouwd weinig te beleven. Auto's had men niet en die kwamen er ook nauwelijks. Slechts af en toe kwam een fietser langs. We moesten ons dus zelf vermaken.

Aan de andere kant waren wij als jongens zo vrij als een vogeltje in de lucht. Een kleuterschool was er niet, de wereld was er nog onbedorven en dus konden we onze gang gaan. Naar het oosten 's morgens vertrekken en tegen de middag vanuit het westen weer komen opdagen was geen uitzondering. Ook niet op zeer jonge leeftijd, vooral omdat ik een iets oudere broer had, waarmee ik op stap kon. Er was natuur genoeg en er was altijd wel iets te zien. Ook toen we naar de lagere school gingen, hadden we nog genoeg tijd voor onze uitstapjes in de natuur.

We leefden vrij en blij, zochten kievitseieren, haalden eksternesten uit en observeerden vogels, o.a. korhoenders, die toen nog in het heidegebied tussen Doldersum en Wateren voorkwamen. Maar ook waren er de wulpen, tureluurs, grutto's en kieviten. In de zomermaanden gingen we modderen in de toen nog niet gekanaliseerde Vledder Aa. Bij het modderen werd een kolk met twee dammen afgezet, dan werd met voeten de modder op gewerveld, zodat



Meeuwenkolonie in het Addergat bij Doldersum in de jaren zestig. (Foto: Drents Archief-Gemeente Westerveld)



Dr. Henk Nijenhuis. (Foto: mw. A. Veen-Hofman, Alphen aan de Rijn.)

de vissen zuurstofgebrek kregen, naar lucht kwamen happen en met een snelle greep gepakt konden worden. Kortom, we leefden als God in Frankrijk.

En dan komt de dag, dat je naar het vervolgonderwijs gaat, weliswaar eerst een jaar naar de MULO in Diever en daarna naar het gymnasium in Steenwijk. En Steenwijk was toch echt wel iets anders dan een dorp als Vledder of Diever, zeker wanneer je uit Doldersum met zijn 19 of 21 huizen komt. Toch echt wel indrukwekkend op die leeftijd, maar gelukkig went alles snel.

De meest kleurrijke persoon?

De meest kleurrijke persoon uit mijn jeugd is voor mij ongetwijfeld dokter Nijenhuis uit Frederiksoord. Ik zie hem nog voor mij met een dikke sigaar in zijn mond. Ook is hij de persoon, aan wie ik mogelijk mijn leven te danken heb. Kort na de oorlog heb ik hersenvliesontsteking gehad en werd de eerste dagen ettelijke malen per dag door deze huisarts bezocht. Ik heb het nooit kunnen verifiëren, maar volgens een paar klasgenootjes van de lagere school in Vledder reed hij bij het gemeentehuis in Vledder op twee wielen door de bocht richting Doldersum. Of dit nu wel of niet waar is, is eigenlijk ook niet belangrijk. Het belangrijkste is dat dankzij deze actieve huisarts en de penicilline, die op dat moment nog maar net beschikbaar was, alles goed is afgelopen.

De meest negatieve en de meest positieve verandering in Doldersum?

De meest negatieve veranderingen in Doldersum waren voor mij, dat het bosje van Meekhof destijds vol bungalows gebouwd is, dat de Vledder Aa gekanaliseerd is en dat in wat latere jaren de heide tussen Doldersum en Wateren praktisch geheel kaal geslagen is. Het bosje van Meekhof lag daar, waar zich tegenwoordig het bungalowpark bevindt. Voor ons was dit een aanslag op de natuur, waarbij de mens het domein van de dieren en vogels binnen dringt en naar zijn wensen aanpast.

Wat betreft de kaalslag van het heidegebied links van de weg van Doldersum naar Wateren viel op, dat men hier wel erg rigoureuus te werk is gegaan. Het natuurlijke karakter van een heideveld met hier en daar een dennetje zal



Jan Hof nu.

ongetwijfeld het doel geweest zijn, maar in plaats daarvan is een grote kale vlakte ontstaan met veel strootjesgras.

De meest positieve verandering bestaat daarin, dat de Vledder Aa in de afgelopen jaren tussen Doldersum en de Kale Duinen weer in zijn oorspronkelijke staat hersteld is. Of de ijsvogel, die we daar vroeger in de winter, wanneer de Aa voor het grootste deel dichtgevroren was, is teruggekeerd, is mij echter niet bekend.

Tiemen Stuiver



De “nieuwe” Vledder Aa.